

Van de Redactie

KO SCHUURMANS

Laat ik maar meteen met de deur in huis vallen. Doorgeven, zeer gewaardeerde lezers en lezeressen, houdt in de voor u vertrouwde vorm op te bestaan. Waarom? Redactielid Henk Haverkort bereikt binnenkort de leeftijd van de zeer sterken en hoewel het hem niet is aan te zien, vindt hij dat een mooi moment na jaren meegewerkt te hebben aan Doorgeven om te stoppen. Ria Casalod Brakenhoff, die het zeer druk heeft met haar werk als pastor in de parochies van Wormer en Wormerveer, heeft aangegeven om die reden eveneens na vele jaren redactielid te zijn geweest te willen stoppen. Ikzelf bereik volgend jaar de pensioengerechtigde leeftijd en stop ook als redactielid na vanaf het begin hard aan ons geliefde Doorgeven te hebben getrokken. Bert Stolwijk blijft over. Hij heeft echter een halftijds aanstelling als medewerker liturgische muziek bij ons bisdom en het is voor hem echt onmogelijk om het vele werk dat ik aan Doorgeven besteed over te nemen.

Nadrukkelijk schreef ik hierboven “Doorgeven houdt in de voor u vertrouwde vorm op te bestaan”. Met andere woorden: Doorgeven gaat wel door, maar anders. We werken er hard aan om een nieuwe uitgave te realiseren. We denken aan de naam ‘Om door te geven’ voor onze nieuwe uitgave, die de vorm van een krant/bulletin zal krijgen en waarin het Nieuws van de Sint Gregoriusvereniging gecombineerd gaat worden met liturgische informatie. Het zal een keer of vier per jaar gaan verschijnen op die momenten dat er nieuws en wetenswaardigheden te melden zijn. Bert Stolwijk zal de kar blijven trekken daarbij gesteund door zijn collega Mark Heerink, regionale medewerker voor kerkmuziek. Ook kan hij blijven rekenen op de support van Loek Seeboldt, oud-medewerker voor liturgie van ons bisdom en redactielid van Doorgeven vanaf het begin.

Natuurlijk ben ik zelf ook niet uit beeld. Gepensioneerd zijn betekent voor mij in het geheel niet dat ik op mijn lauweren ga rusten. Ongetwijfeld zal ik het regelmatig niet kunnen laten om teksten voor de nieuwe uitgave aan te leveren. Dus... mocht u uw zakdoek al gepakt hebben om tranen weg te vegen, stop die lap maar weer weg. We gaan gewoon door maar anders dan tot nu toe. Als abonnee van Doorgeven kunt u gewoon

afwachten. Het nieuwe 'Om door te geven' krijgt u toegestuurd en dan kunt u aangeven of u het wilt (blijven) ontvangen. We zullen ook in toenemende mate berichten gaan rondsturen via internet om de basis van onze kerk te blijven voorzien van de broodnodige informatie, liturgische en liturgisch-muzikale materialen, suggesties en inspiratieve teksten.

Ondertussen heeft Doorgeven wél haar zilveren jubileum bereikt. Dit nummer is alweer het vijfde, laatste nummer van de 25ste jaargang! Dat is een feestje waard en dat gaan we dus vieren op zaterdag 21 januari 2012 in Heiloo door middel van een impulsdag getiteld "de Toekomst van de traditie". Bijgevoegd bij dit nummer vindt u de uitnodiging! We hopen velen van u, onze abonnees, daar te mogen begroeten!

Wat vindt u in dit nummer aan artikelen? Ko Schuurmans vertelt u over oude en nieuwe rituelen rond het huwelijk. Loek Seeboldt bereidt ons voor op de Veertigdagentijd en Pasen. Ko Schuurmans reikt een verkondiging aan voor een Palmzondagviering met oud en jong. Ook een nieuw lied om God vergeving te vragen aan het begin van onze vieringen. Bert Stolwijk leert ons voortaan te spreken van antwoordpsalm in plaats van tussenzang. Daarnaast is er Nieuws van de Sint Gregoriusvereniging en heeft Ko Schuurmans weer een aantal boeken gelezen en Op de Boekenplank geplaatst. Tenslotte vindt u ongetwijfeld inspiratie in teksten van de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer en bisschop Helder Camara over Pasen, het feest van de opstanding.

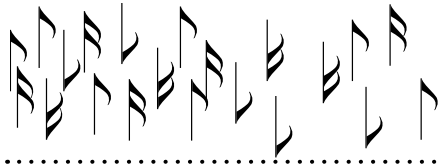
Naar wij hopen bij elkaar stof te over in dit laatste nummer van Doorgeven in haar vertrouwde vorm om in de dagen rond de jaarwisseling en daarna zich te blijven bezinnen op en te blijven ijveren voor een levende en levendige liturgie. Een zin, een wens, waarmee ik dikwijls mijn stukjes van de redactie in al die 25 jaar Doorgeven afsloot.

Lieve lezers en lezeressen, namens de redactie wens ik u vanuit Kerstmis voor het nieuwe jaar 'vrede en alle goeds!'. We hopen u te treffen op de impulsdag op 21 januari aanstaande. Anders tot ziens en dank u wel voor uw dikwijls jarenlange vertrouwen in Doorgeven. Het wereldje van de kerk en de liturgie is klein en wordt steeds overzichtelijker. Kortom: we komen elkaar vast en zeker weer tegen hier of daar!

Het ga u goed, heel goed! Dat Gods rijke zegen over u, uw dierbaren en uw geloofsgemeenschap mag komen!

Inhoud

Hij zegent jullie twee..... <i>Ko Schuurmans</i>	4
Veertigdagentijd en Pasen..... <i>Loek Seeboldt</i>	12
Leve de koning!..... <i>Ko Schuurmans</i>	17
Wij vragen om vergeving..... <i>Ko Schuurmans</i>	21
Tussenzang of Antwoordpsalm..... <i>Bert Stolwijk</i>	24
Nieuws van de Gregoriusvereniging..... <i>Bert Stolwijk</i>	30
Op de boekenplank..... <i>Ko Schuurmans</i>	32
Om over na te denken..... <i>Ko Schuurmans</i>	36

NSGV Haarlem-
Amsterdam

Nieuws van de Gregoriusvereniging – Bert Stolwijk

Basiscursus dirigent gaat in januari van start

Het was even onzeker, maar nu kunnen we berichten dat op zaterdag 14 januari 2012 de basiscursus dirigent van start gaat in Haarlem. Er zijn inmiddels voldoende deelnemers, maar er kunnen nog mensen bij! Bent u/ben jij een dirigent die geen of onvoldoende opleiding heeft gehad? Of ben je gevraagd (assistent) dirigent te worden en wil je goed toegerust zijn voor je hieraan begint? Dan is nu het moment gekomen om je aan te melden voor deze cursus! Tientallen dirigenten uit ons bisdom deden ooit hetzelfde, enkelen van hen hebben het hoogste amateurniveau gehaald. De cursus wordt door Rozemarijn Kalis en Bert Stolwijk op twee niveaus gegeven en er is gelegenheid om repertoire in te brengen uit de eigen (kerkmuziek)praktijk. Weet u/weet jij iemand anders die met deze cursus geholpen zou zijn, geef hem/haar dan dit bericht door.

Alle informatie over onze cursussen op de website: www.nsgvhaarlem.nl onder 'Cursussen en opleidingen'.

Van Hosanna tot Halleluja in de abdij van Egmond

Afgelopen voorjaar hebben we twee bezinningsdagen (met bezinning én zingen) gehouden rond de muziek in uitvaart- en huwelijksvieringen. Met tweemaal 150 enthousiaste koorleden, dirigenten, organisten, pastores en anderen waren we toen bijeen in de Abdij van Egmond. Die dagen waren een succes. Wij nodigen u opnieuw uit voor een bezinningsdag, deze keer rond de muziek voor de Goede Week en Pasen. Deze dag vindt plaats op vrijdag 13 januari 2012 in de abdijkerk en het bezinningscentrum Benedictushof te Egmond-Binnen. Er worden, vooral minder bekende, liturgische gezangen voor deze periode ingestudeerd door Mark Heerink en Bert Stolwijk, terwijl Ko Schuurmans de teksten steeds toelicht.

De dag duurt van 10.45 uur tot 15.00 uur. De toegangsprijs bedraagt € 10,00 (inclusief lunch).

Nadere inlichtingen op onze website www.nsgvhaarlem.nl, daar kunt u ook een folder downloaden. Opgave bij benedictushof@abdijvanegmond.nl

Activiteiten van anderen

Duizend jaar gregoriaans (lezing/concert)

Voor een brede groep geïnteresseerden biedt ensemble Gregoriana onder de naam 'Duizend jaar gregoriaans' lezingen aan over het gregoriaans, beschouwd vanuit een algemeen cultuurhistorisch perspectief. De lezing wordt standaard voorzien van beeld- en geluidsmateriaal, kan korter of langer duren (eventueel over meerdere dagen verspreid) en bepaalde aspecten van het gregoriaans kunnen meer of minder worden belicht. Ook kan de lezing worden voorzien van live gezongen muziekvoorbeelden en eventueel worden afgesloten met een concert door het trio/kwartet Gregoriana. *Meer informatie: www.gregoriana.nl; r.lof@chello.nl; (035) 642 26 06*

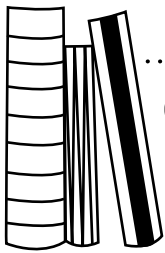
Festivals voor Kinderkoren en Jongerenkoren in Rijsbergen

In 2012 zullen in de Sint-Bavokerk in Rijsbergen (NB) twee koren-

festivals gehouden worden: op zondag 18 maart het Nationaal Kinderkorenfestival en in het weekend 2/3 juni het Nationaal Jongerenkorenfestival. Het thema van beide festivals is 'Laat je horen'. De inschrijving voor het kinderkoorfestival sluit op 15 januari a.s. De inschrijving voor het jongerenkoorfestival (waar ook tienerkoren welkom zijn) sluit op 1 februari a.s. *Alle informatie is te vinden op www.korenfestivalrijsbergen.nl*

'O zo!?' kinderkoorfestival in Ursem

Ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de St.-Bavoparochie in Ursem (NH) wordt op zondag 10 juni 2012 het kinderkoorfestival 'O zo!?' gehouden, waarbij kinderkoren bijzonder nieuw liedrepertoire laten horen. Naast de optredens zijn er rondom de kerk vele andere leuke activiteiten en is er voor koren de mogelijkheid om deel te nemen aan workshops. Als afsluiting treden de samen op in een gezamenlijk concert met nieuwe kinderkoorcomposities. *Inlichtingen en opgave: kinderkoorursem@gmail.com*
Het festival wordt georganiseerd in samenwerking met de NSGV.

Op de boekenplank

KO SCHUURMANS

Van Oud naar Nieuw (Ko Schuurmans)

Onlangs verscheen het boekje 'Van Oud naar Nieuw - vieringen op de avond van Oudjaar'. Oudjaar is in de ogen van de kerkelijke traditie een werelds gebeuren en kent daarom geen eigen liturgie. Dat ligt echter heel anders bij de doorsnee kerkganger. Die vindt het heel zinnig om op de drempel van het oude naar het nieuwe jaar met geloofsgenoten bij elkaar te komen om op een bezinnende, meditatieve wijze stil te staan bij dit moment. In de mooie inleiding van dit boekje lees je dan ook: "Oude-

jaarsavond is zo'n moment (om stil te staan). Want wie staat er op die dag of in die nacht niet stil bij de tijd die er was, die er is en die komen zal? Het zijn bij uitstek uren van vertraagde tijd, tijd van bezinning, van bewust met elkaar genieten of juist bewust in stilte de overgang maken. De bezinning op deze avond is niet zomaar het verzamelen van feiten en gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Het is niet enkel het opsommen van vreugde en verdriet, het is veel meer! Het is stil - staan bij de gekregen tijd, de ontvangen levenstijd, met de vraag hoe we daarin als christen "verantwoording afleggen van de hoop die in ons leeft", om het met Paulus te zeggen".

Deze nieuwe uitgave reikt voor zulke momenten van samenkomst in de kerk op de laatste avond van het jaar een zevental uitgewerkte vieringen aan. De ordening van dienst van iedere viering is als volgt: toelichting op de lezingen/openingslied/begroeting en inleiding/litanie/gebed/1ste lezing/lied/evangelielezing/acclamatie/een uitgewerkte overweging/stilte/voorbede afgesloten met het Onze Vader/lied/zegenwens.

Bovendien worden er nog een aantal suggesties aangereikt over hoe je het thema anders dan op de gebruikelijke vaak verbale wijze kunt 'verbeelden'. De titels van de vieringen naar aanleiding van de gekozen lezingen luiden: Dag na dag, Sta in het licht, Een loflied voor de Eeuwige, Kracht en liefde worden ons gegeven, Wij gaan de weg ten leven, God is het die ons behoedt en De tijd is aangebroken.

Na de ordeningen van dienst volgen meer dan 20 pagina's met gezangen bij de litanieën, acclamaties, gezongen zegenbeden en overige gezangen. Een alfabetische lijst van de gezangen sluit het boekje af. Handig is ook de mogelijkheid, die de uitgeverij biedt om voor een bodemprijs boekjes te kunnen bestellen voor de kerkgangers. Dat scheelt een hoop werk! "Van Oud naar Nieuw" is een zeer bruikbaar boek geworden, die de diepzinnige inleiding volop waar kan maken als we de aangereikte teksten en liederen plaatselijk gaan inkleuren. Een waardevolle uitgave!

Van oud naar nieuw - vieringen op de avond van Oudjaar; samengesteld door de Werkgroep voor Liturgie Heeswijk; 2011; 116 pagina's; ISBN 9789089720399; prijs € 17,50; Uitgeverij Abdij van Berne; Postbus 60, 5473 ZH Heeswijk; telefoon: 0413 29 92 93, info@wlh.nl

De passie in kleur – de kruisweg van Aad de Haas in Landgraaf (Ko Schuurmans)

De kunstenaar Aad de Haas (1920-1972) werd tijdens de oorlog door de Duitsers gevangen genomen vanwege zijn kritische etsen. De bezetter noemde zijn kunst "entartet"-ontaard. Weer vrij gekomen dook hij onder in Limburg waar hij zijn verdere leven bleef wonen. Voor de kerk in Wahlwiller schildert hij een heel onorthodoxe kruisweg, die in 1952 op bevel van het bisdom verwijderd moest worden. Vonden

de kerkelijke autoriteiten zijn kunst ook entartet? Bisschop Gijsen rehabiliteerde hem postuum in 1981 en de kruiswegstaties keerden terug naar Wahlwiller. Ondanks tegenwerking van de kerkelijke overheid schildert hij voor het Sint Jozefziekenhuis in Heerlen in 1957 opnieuw een heel

bijzondere kruisweg. Hij voegt vier staties toe: de intocht in Jerusalem, de opstanding, de ontmoeting met Maria Magdalena en een wonderlijk pinksterafereel. Na de sloop van dit ziekenhuis slaat Aad de Haas deze staties op. Nadien krijgt een enkele statie een plek in andere ziekenhuizen. Twee raken verloren. Veertien staties komen terecht in het gemeentehuis van Landgraaf. Sindsdien is zijn kruisweg bekend onder de naam "de Kruisweg van Landgraaf". Achttien schilderijen van Aad de Haas – kleurrijk en expressief – zijn nu door de liturgische uitgeverij Midden onder U afgedrukt in een boekje en voorzien van meditatieve teksten geschreven door pastor/diaken Fons Litjens uit ons bisdom Haarlem-Amsterdam. Iedere tekst eindigt met een passend gebed. Het is een prachtig boekje geworden, dat een goed beeld geeft van het werk van deze kritische, strijd lustige en profetische kunstenaar. Het boekje is heel goed te gebruiken wanneer men op een bijzondere manier de kruisweg wil bidden. Alleen of samen in de kerk. Temeer daar de afbeeldingen ook op CD-Rom zijn verschenen en dus in de kerkruimte geprojecteerd kunnen worden. Een heel bijzondere uitgave!

De passie in kleur - de kruisweg van Aad de Haas in Landgraaf; Stichting Midden onder u; Maastricht; 2011; 44 pagina's; ISBN 9789078727125; € 9,75; De CD-Rom kost € 15,00

150 psalmen vrij - een hertaling door Huub Oosterhuis
(Ko Schuurmans)

Op zondag 27 november j.l. was ik in de abdij van Egmond waar pastor - dichter Huub Oosterhuis uit Amsterdam een lezing gaf naar aanleiding van zijn net verschenen boek '150 Psalmen vrij'. In zijn welkom vertelde abt Gerard Mathijssen hoezeer hij en de andere benedictijnermonniken van de Sint Adelbertabdij in Egmond de teksten van Oosterhuis graag bidden en zingen. Op zijn bekende licht humoristische en milde manier zei hij

ook dat er lieden zijn die de teksten van Oosterhuis proberen te weren uit de liturgie, omdat zij dogmatisch niet in orde zouden zijn. Laten vooral de dogmatici zich daar over buigen, zo verklaarde hij, wij zullen voortgaan met de teksten te bidden en te zingen!

Voor een afgeladen abdijkerk vertelde Oosterhuis over de psalmen, hun herkomst en hun bedoeling. Vooral las hij psalmteksten, in oude(re) vertalingen en in zijn eigen hertalingen. Van de psalmen zegt hij; "Oerteksten zijn het, stug, hartstochtelijk, mateloos, vol afgrond en zevende hemel".

Al in de jaren zestig van de vorige eeuw begon Oosterhuis met het vertalen, hertalen van de psalmen. Eerst samen met Michel van der Plas en de exegeten Pius Drijvers en Han Renckens. Het resultaat was het bekende boekje "Vijftig Psalmen - proeve van een nieuwe vertaling", dat in menige boekenkast te vinden is. Veel ervan werd ook op muziek gezet en is te vinden in de bekende bundel "Gezangen voor Liturgie". In veel kerken werden en worden deze inmiddels overbekende gezangen met enthousiasme gezongen. Nadien is Oosterhuis alleen verder gegaan. In 2008 was Oosterhuis op de helft van zijn megaproject en verscheen zijn boek met de toepasselijke naam "Halverwege", waarin 75 vrije psalmhertalingen te vinden zijn. Bij het verschijnen van dat boek schreef zijn oude makker de trappist Pius Drijvers: "Schitterende teksten. Je voelt dat hij levenslang met de psalmen bezig is en precies aanvoelt wat ze willen zeggen. deze bewerkingen komen heel dichtbij in eigentijdse taal en beelden". En Drijvers kan het weten, want ook hij is als bijbeluitlegger als zijn hele lange leven bezig met o.a. de psalmen.

Drie jaar na "Halverwege" is nu Oosterhuis' psalmenproject afgerond en verscheen het boek "150 Psalmen vrij". Opnieuw word je op kosten gejaagd. Had de uitgever drie jaar geleden niet even kunnen wachten? Het nieuwe boek van Oosterhuis is echter je geld dubbel en dwars waard. Dat bleek wel in de abdijwinkel na afloop van de bijeenkomst in de kerk. Zeer velen kochten het boek en zullen er, de monniken van Egmond achterna, door geïnspireerd worden!

*Huub Oosterhuis: 150 Psalmen vrij
Uitgeverij Ten Have, Utrecht, 2011
304 pagina's, ISBN 9789025901103, € 24,95*

Om over na te denken

KO SCHUURMANS

Opstanding

De opstanding van Jezus Christus is 'Gods ja' tot het geschapene. Wat hier gebeurt is geen vernietiging, maar het opnieuw scheppen van de lichamelijke. Het lichaam van Jezus komt uit het graf te voorschijn en het graf is leeg.

Hoe het mogelijk is, ja, hoe het te bedenken is dat het sterfelijke en in ontbinding verkerende lichaam er nu als het onsterfelijke, onvergankelijke, verheerlijkte lichaam is, blijft voor ons ontoegankelijk. Misschien wordt door de uiteenlopende berichten over de ontmoeting van de opgestane met de discipelen niets zo duidelijk als dat we ons over de nieuwe lichamelijke van de opgestane geen voorstelling kunnen maken.

We weten dat het hetzelfde lichaam is – want het graf is leeg; en dat het een nieuw lichaam is – want het graf is leeg. We weten dat God de eerste schepping heeft geoordeeld en dat hij een nieuwe schepping, identiek aan de eerste, tot stand heeft gebracht. Het is niet een denkbeeld van Christus dat voortleeft, maar de lichamelijke Christus.

Dat is 'Gods ja' tot het nieuwe schepsel in het oude. In de opstanding herkennen we dat God de aarde niet prijsgegeven, maar voor zich terugveroverd heeft. Wie de opstanding van Christus in geloof aanvaardt, die kan niet meer uit de wereld vluchten, maar hij kan ook niet meer aan de wereld vervallen, want hij heeft midden in de oude schepping de nieuwe schepping van God herkend.

uit: Dietrich Bonhoeffer - een thematisch dagboek; samengesteld door Gerard Dekker; Uitgeverij Meinema, Zoetermeer; 2011, pagina 119